
Lambalihasektori ülevaade

13. jaanuar 2026

Mirjam Pikkmet

**EESTI LAMBA- JA
KITSEKASVATAJATE LIIT**

**Kaasrahastanud
Euroopa Liit**

**Teadmised
on põllu
ramm**

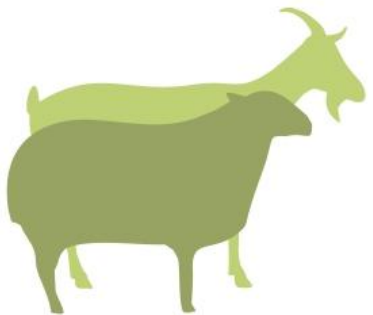
Lammaste roll

- Maastikuhooldus
- Toidujulgeolek
- Maaelu säilitamine
- Traditsioonide ja rahvakultuuri hoidmine sh käsitöö
- Bioloogiline mitmekesisus
- Ökoloogiline tooraine ja ringbiomajandus
- Keskkonnahoid ja mulla viljakuse parandamine

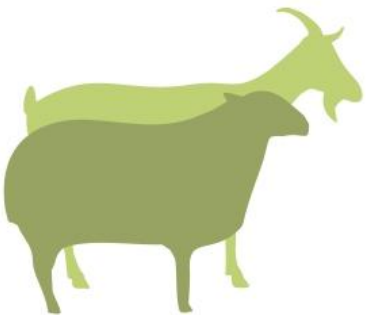
Pidamisviisid

- Enamjaolt 6 kuud lautades ja 6 kuud karjamaadel
- Kasutatakse ka aastaringset väljas pidamist
- Ca 50% lammastest peetakse mahepõllumajanduslikult
- Palju sõltub sellest, mis tõugu lammas on (liha- või villatüüp)

Tootmistüübid

- Suurem osa tootmiskarjad – ristandid, peamiselt müüakse kokkuostjatele eksporti
- Aretuskarjad – ekspordi suunitlus kokkuostu, kuid ka tõuloomade müük Eestis
- hobikasvatajad

Lamba- ja kitsekasvatajad 2025. a november

Lamba- ja kitsekasvatajaid **1867**

Lambaid **45 169**

Kitsi **2844**

Uttele ja emakitsede pidajaid ~ **1380**

sh füüsilised isikud 45%

~15% uttedest ja kitsedest on füüsiliste isikute nimel

~85% on ettevõtete ja organisatsioonide nimel.

Uttele ja emakitsede pidajatest...

~43% ei taotle pindalatoetusi

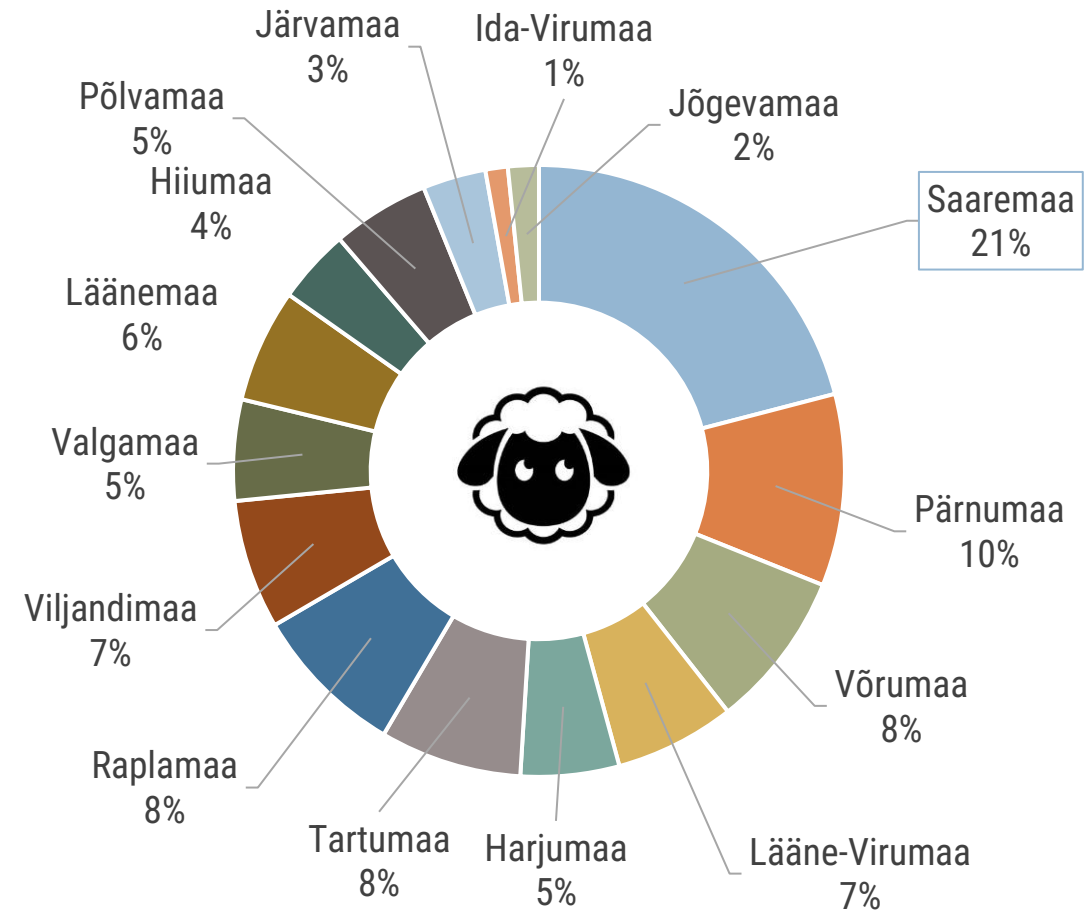
~40% taotlevad UTK, neil on 75% lammastest ja kitsedest

~5% taotlevad KSM, neil 13% lammastest ja kitsedest

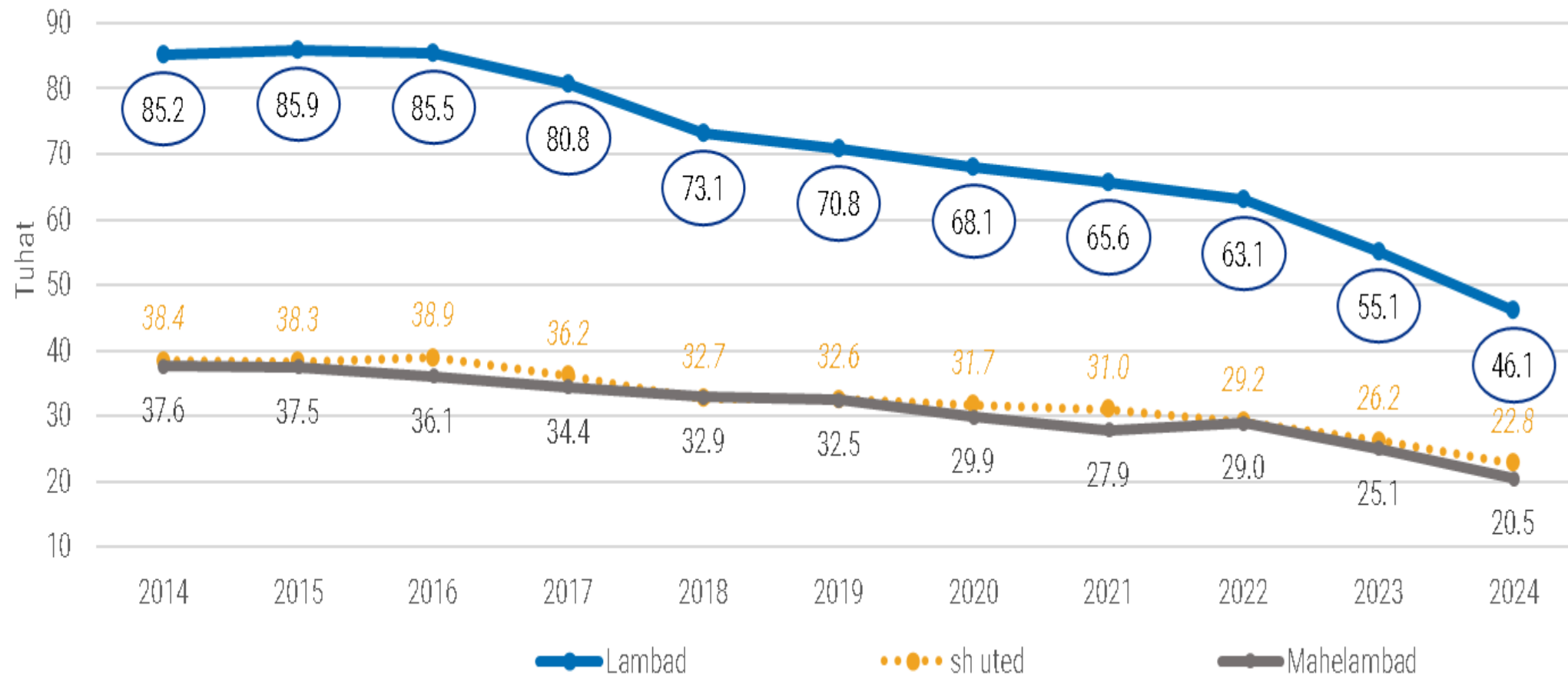
~20% taotlevad MAHE, neil ~50% lammastest ja kitsedest

Nende kasutuses on ~4% põllumajandusmaast.

Uttele ja emakitsede jaotus

Lammaste arv aastatel 2014-2024

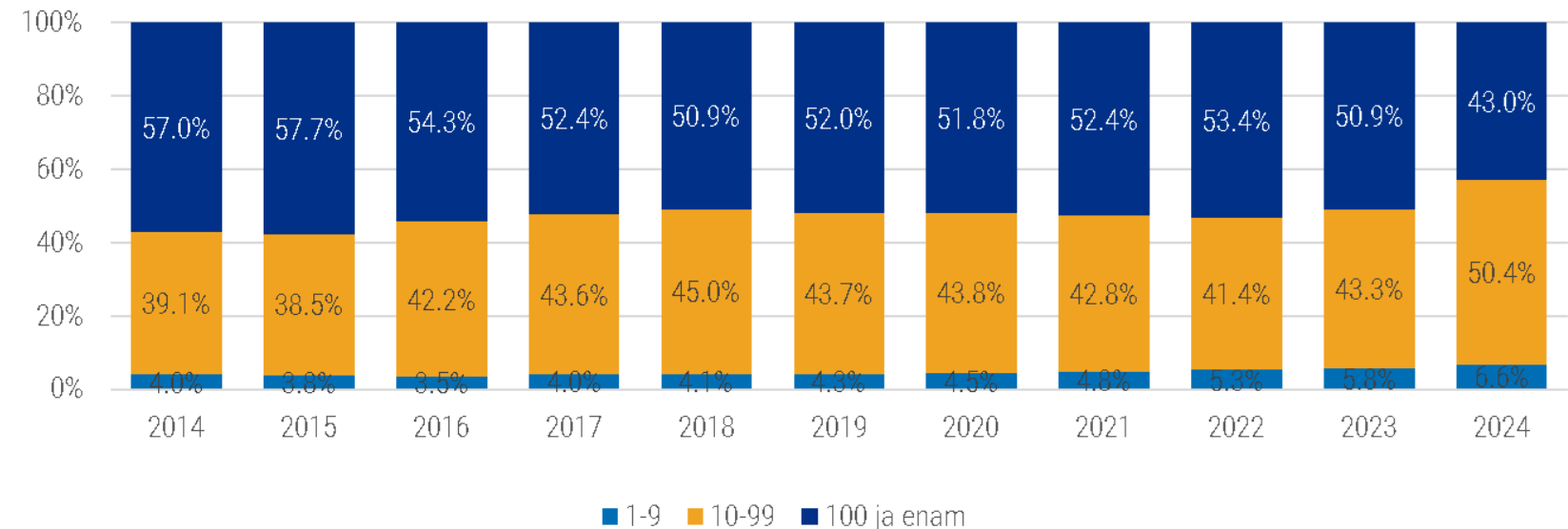

lammaste arv
10 aastaga
vähenenud 46%

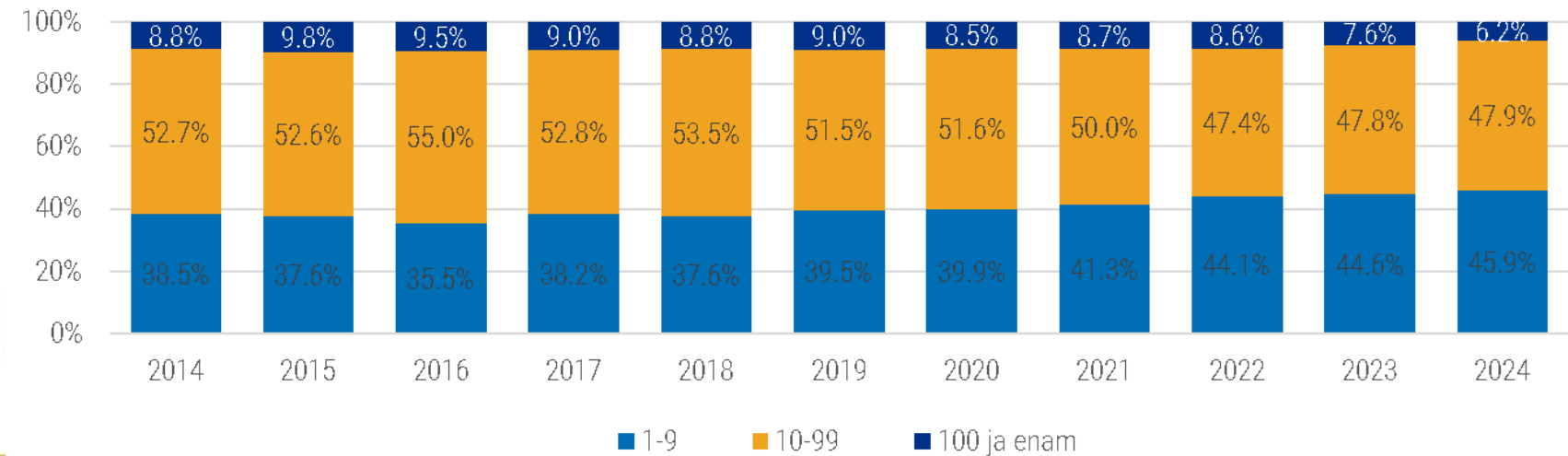
Lambad ja lammaste pidajad 2014-2024

Lambad

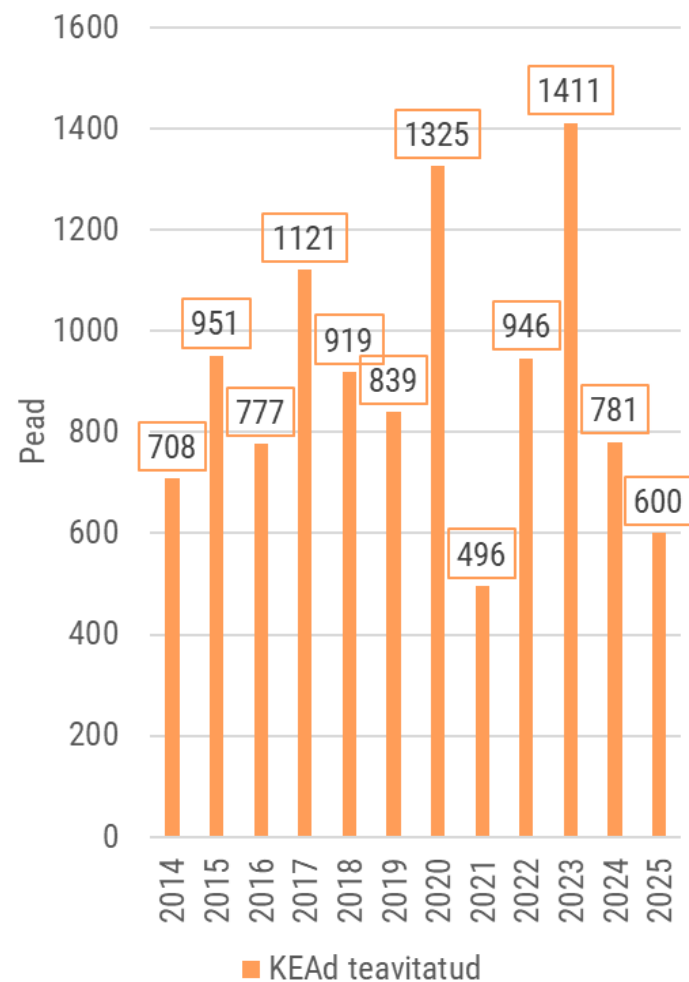
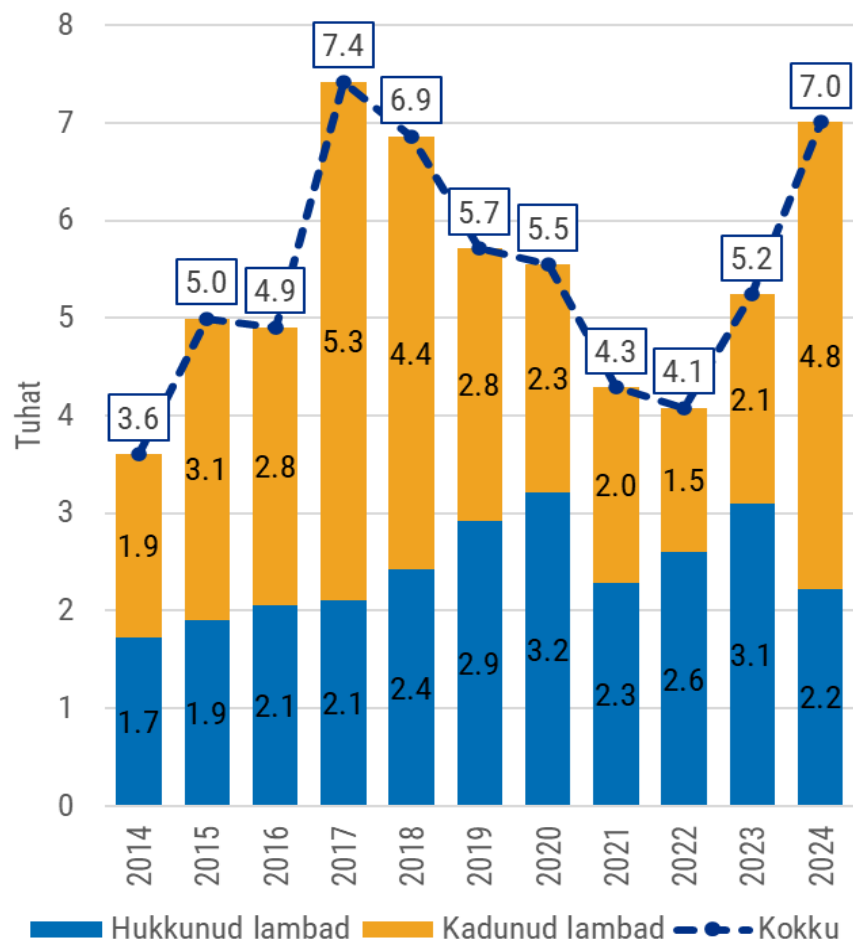
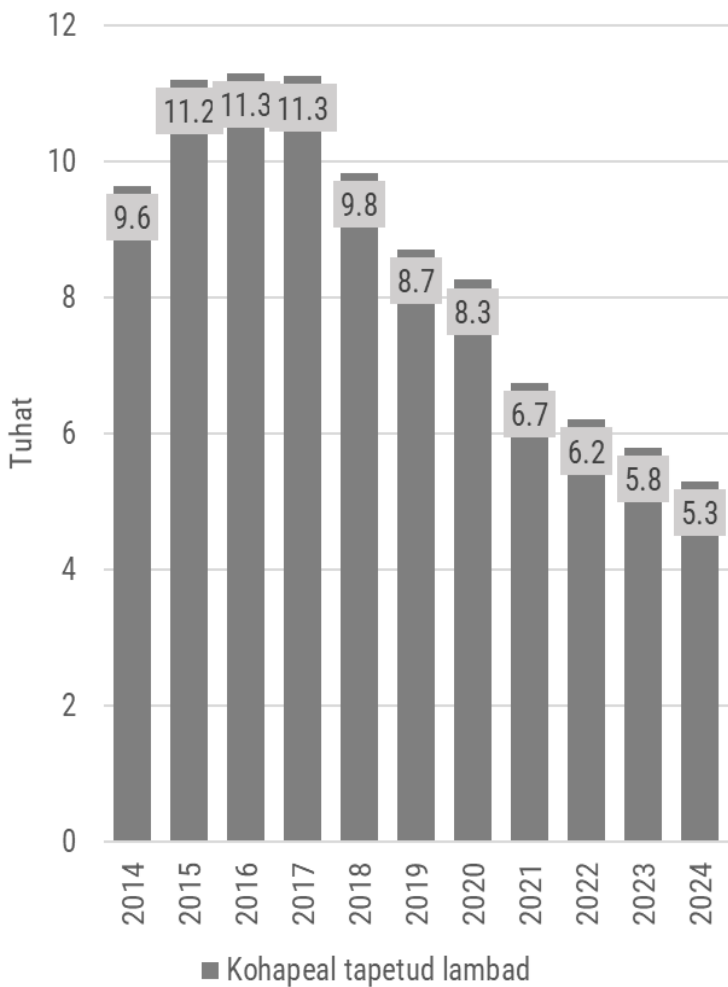
- 2024/2014 on lammaste arv enam vähenenud üle 100 pealistes karjades
- 2014 peeti 57% lammastes üle 100 pealistes karjades
- 2024 peeti 50% lammastest 10-99 pealistes karjades

Lammaste pidajad

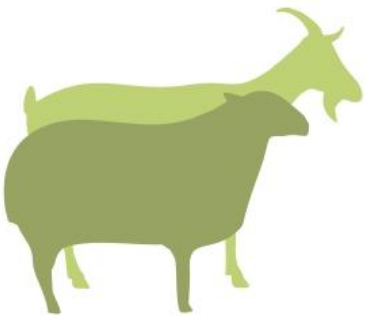
Pidajad	2014	2024
1-9	737	688
10-99	1009	717
100+	169	93
KOKKU	1915	1498

Kohapeal tapetud, kadunud ja hukkunud lambad

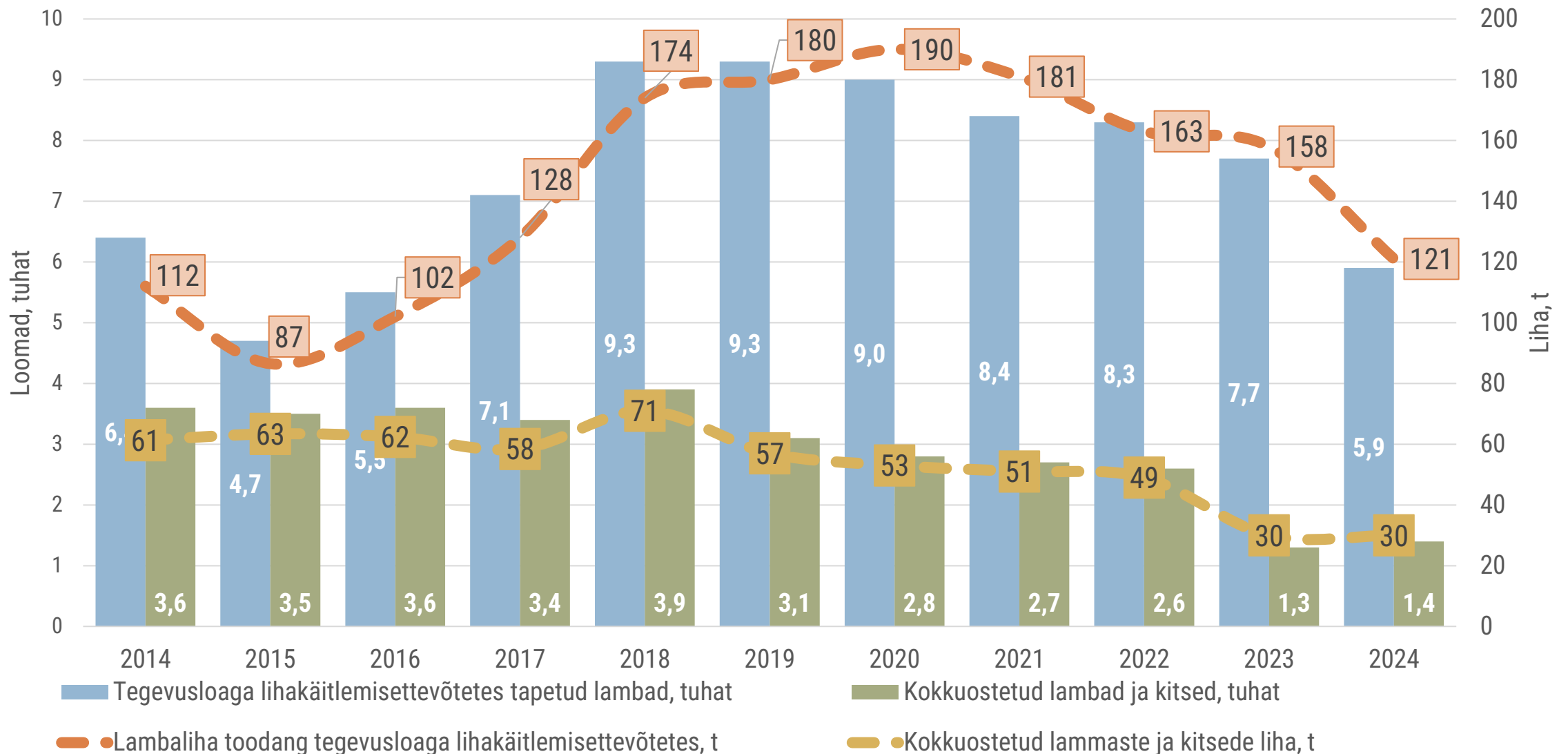

Väärindamise võimalused

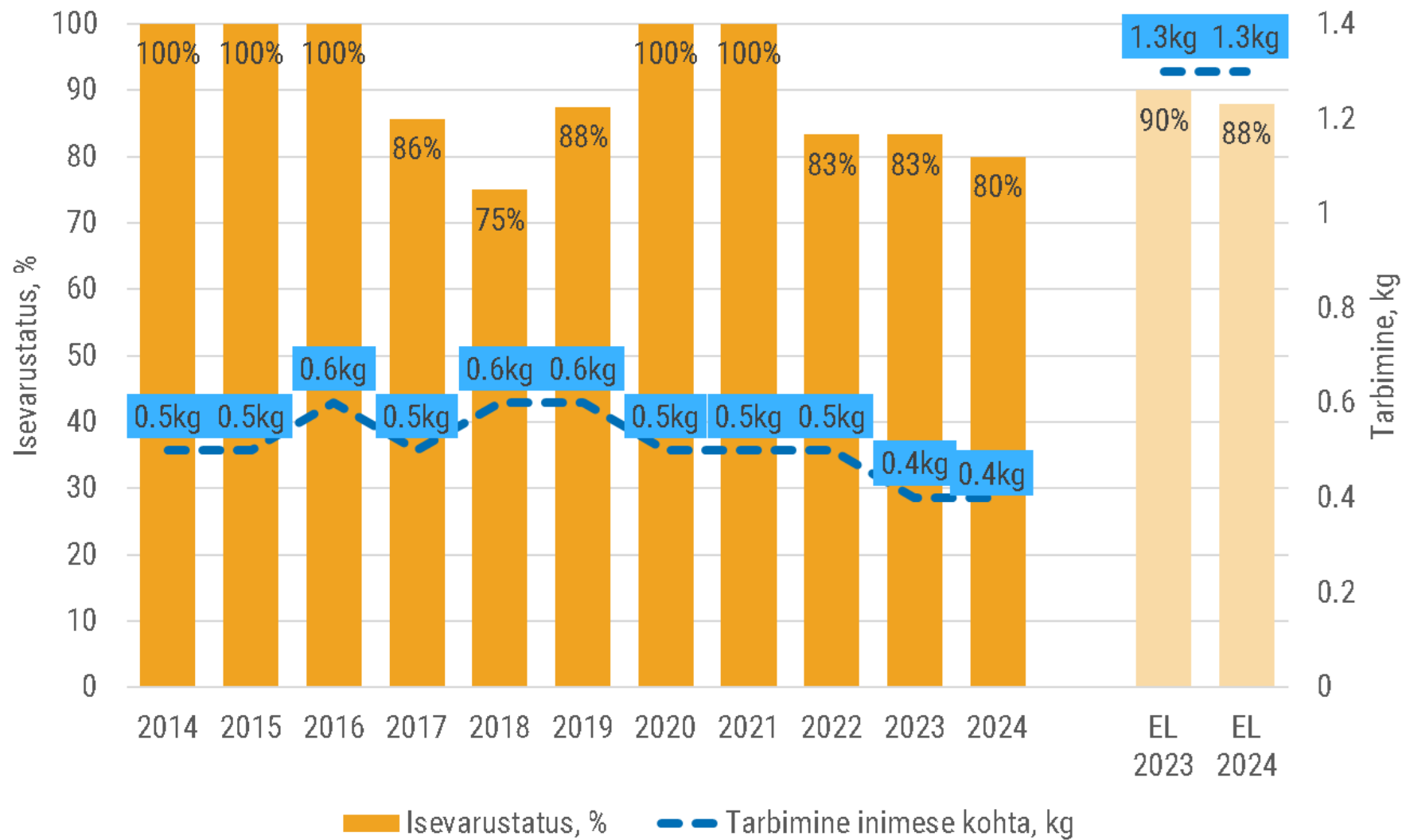
- Ca 10 000 looma eksporditakse kogumiskeskuste kaudu
- Väikesed tapamajad – Muhu Liha TÜ, Nursi, Hallimäe, Kõldu, Allika jt
- Suur hulk tapetakse nõ oma tarbeks
- Palju läheb „kaduma”

Tapetud lambad ja kitsed ning saadud liha

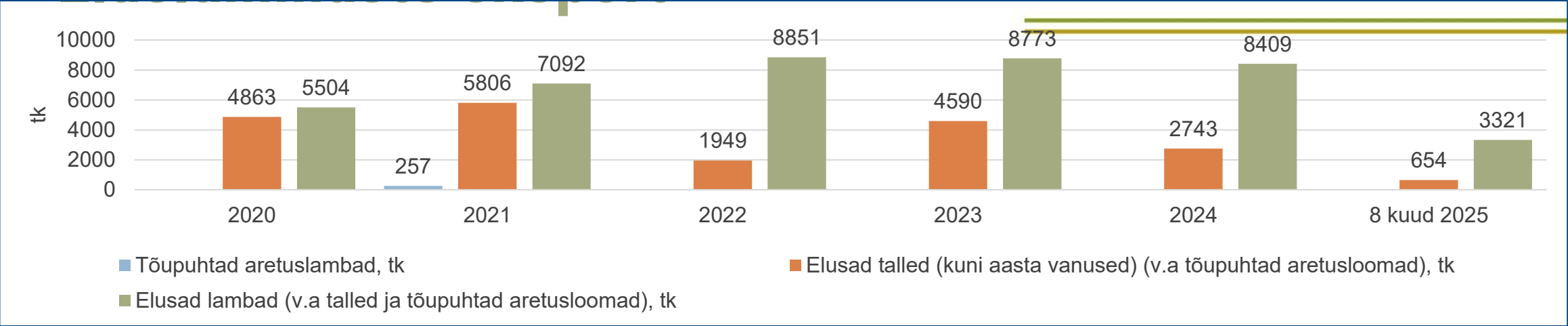

Lamba- ja kitseliha isevarustus ja tarbimine

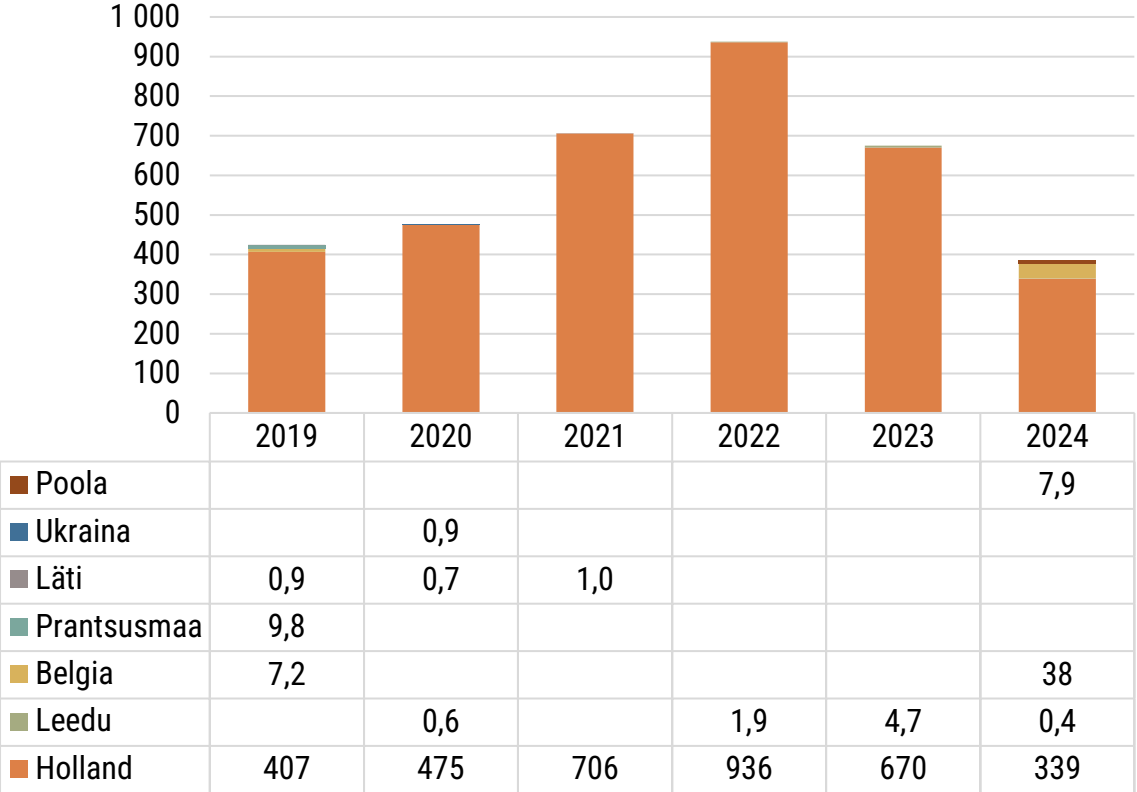

- 2024.a söödi Eestis inimese kohta liha 80 kg (2014=70 kg).
- 2024. a tarbiti lamba- ja kitseliha inimese kohta 0,4 kg (2014=0,5 kg)
- 2024.a moodustas lamba- ja kitseliha nii liha kogutoodangust kui ka kogutarbimisest 0,5% (2014=0,7%)

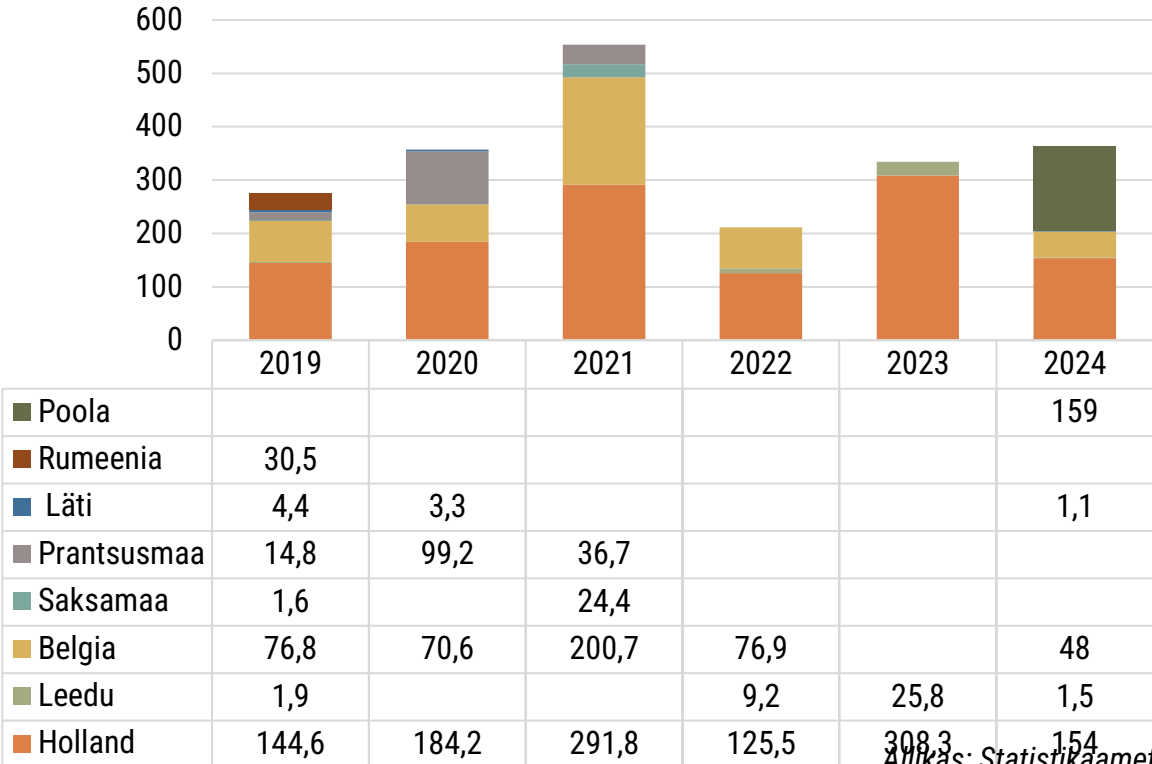
Eluslammaste eksport

Elusad lambad (v.a talled ja aretusloomad), tuhat €

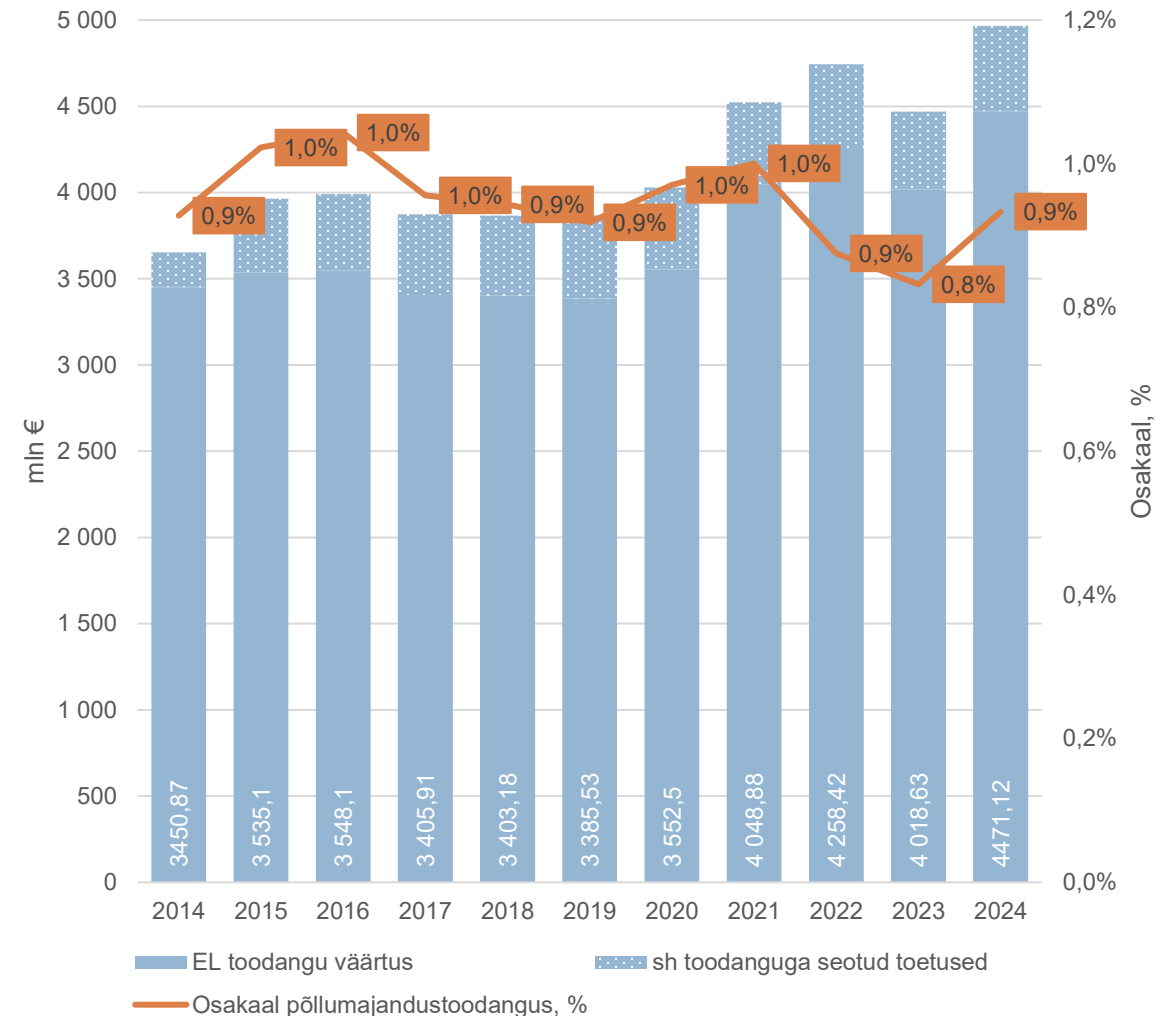
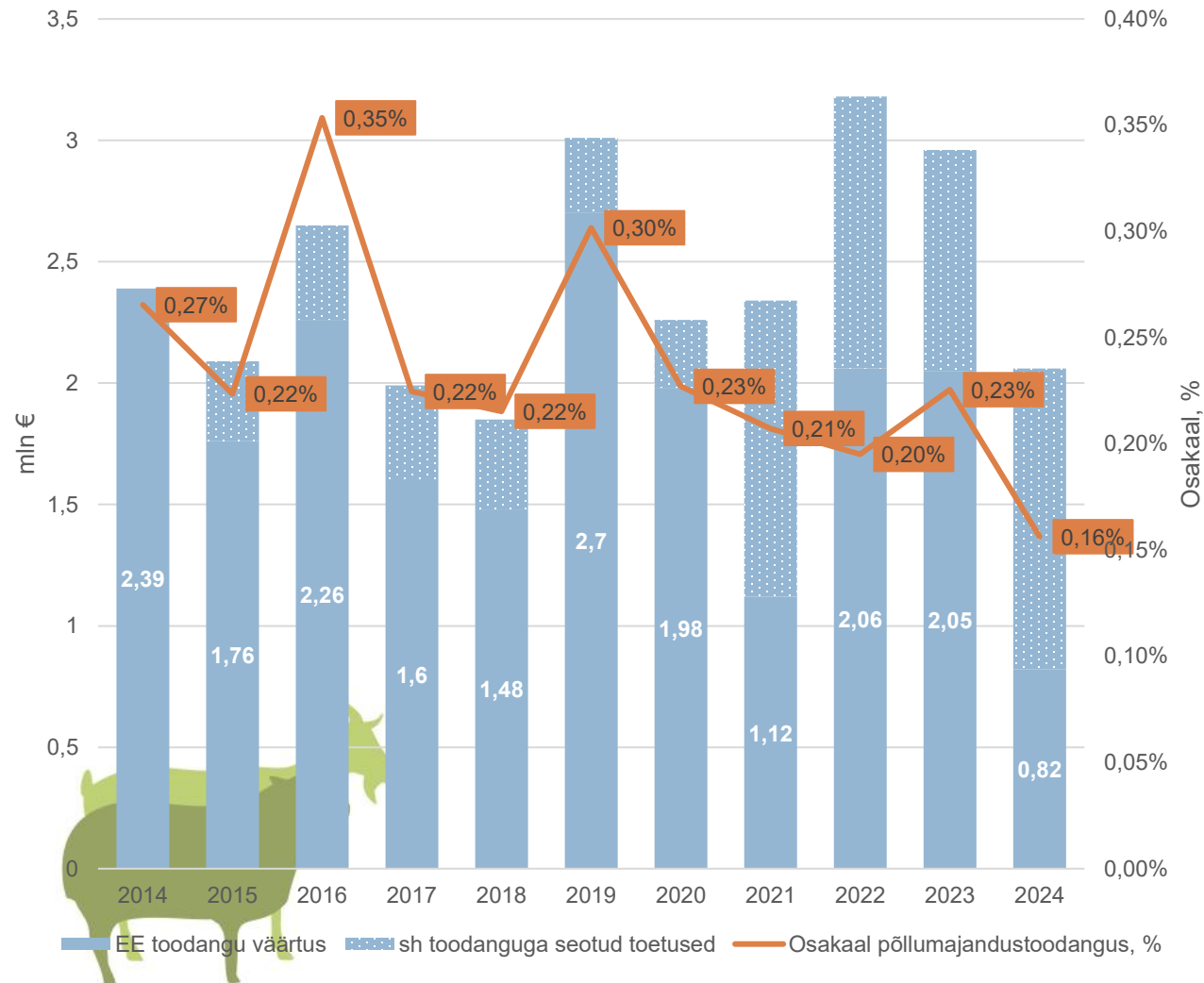

Elusad talled (kuni aasta vanused) (v.a aretusloomad), tuhat €

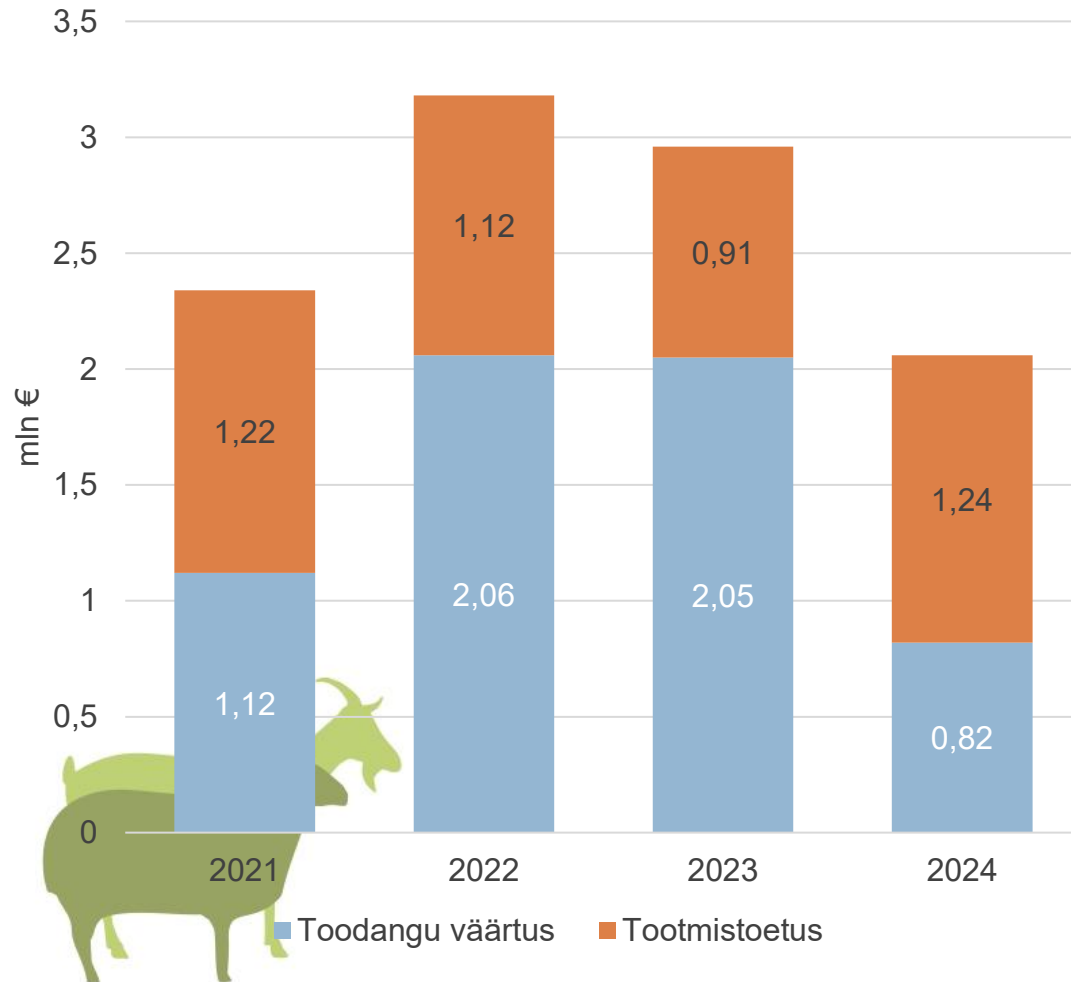
Lammaste ja kitsede toodangu väärtus Eesti ja EL

Toodangu turuväärtus 820 000 eurot

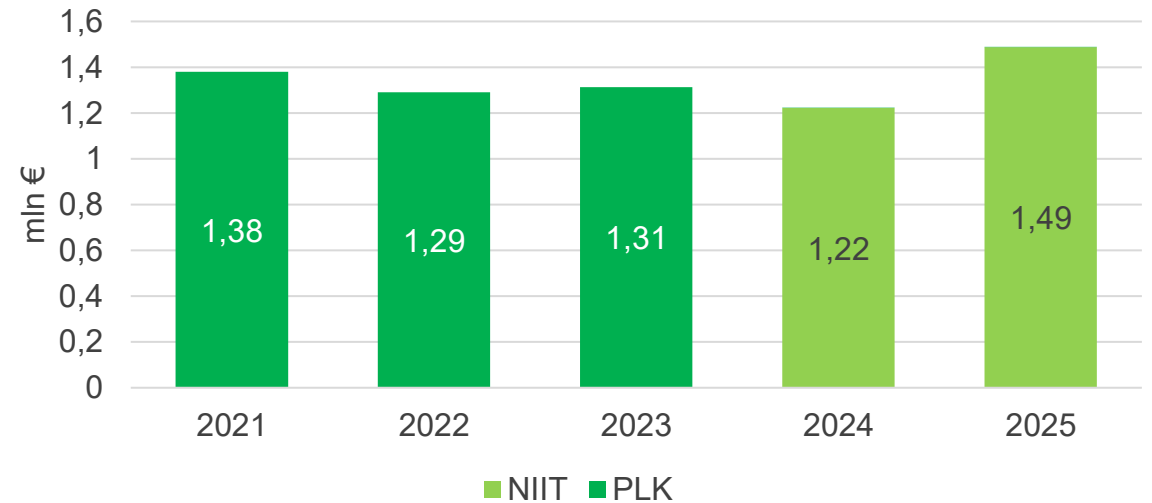

Lammaste ja kitsede toodangu ja keskkonnateenuste väärtus

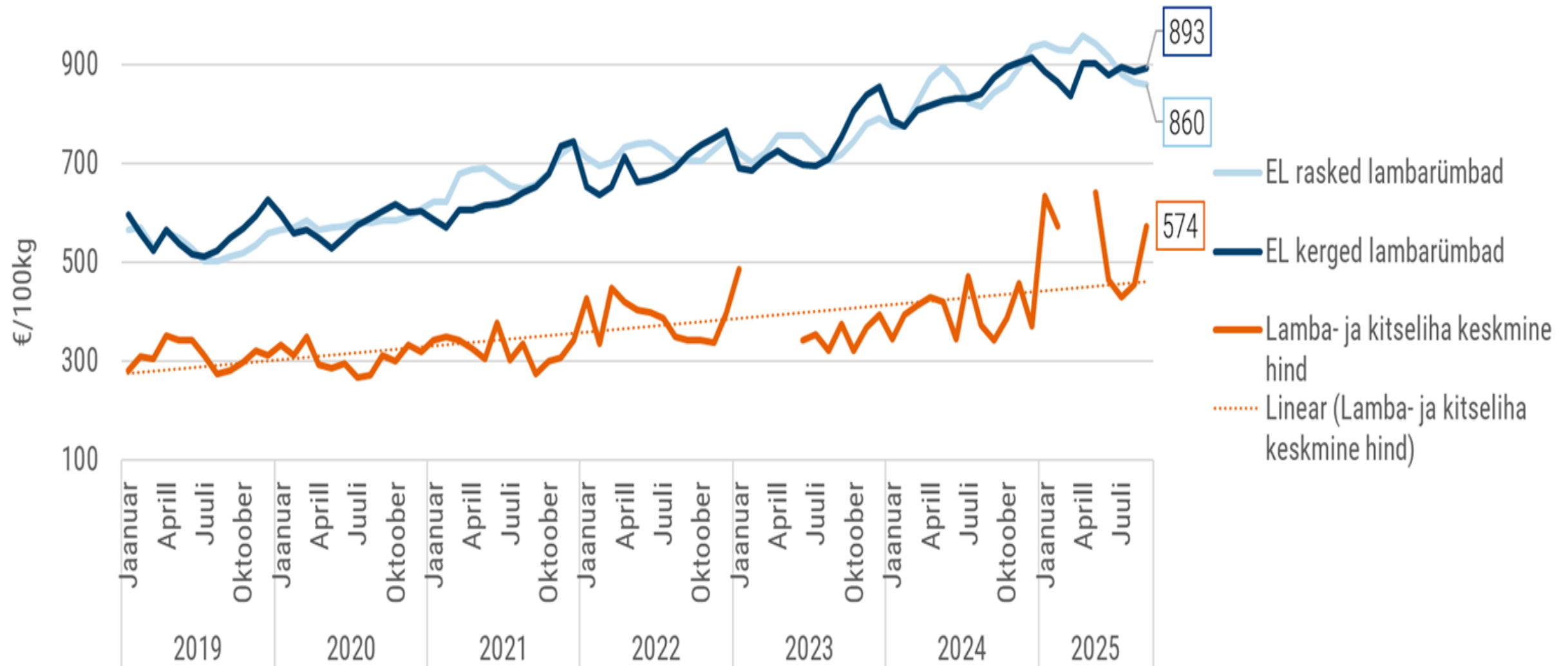
Toodangu väärtus, mln €

Pärandniitude hooldamise teenus, mln €

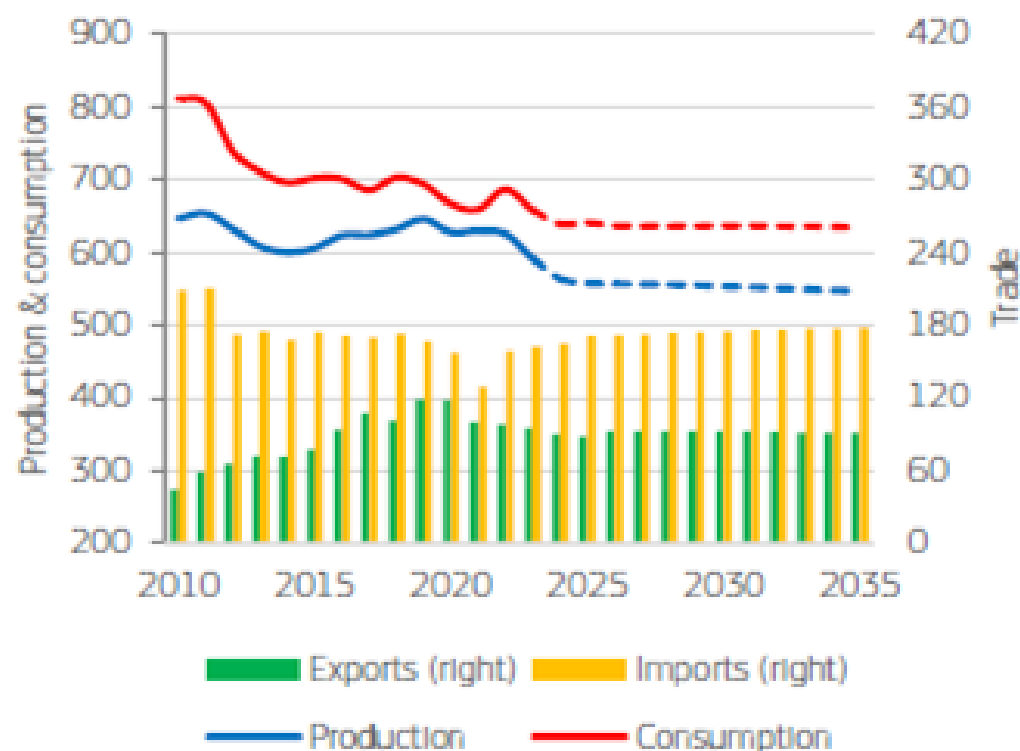

Lamba- ja kitseliha hind

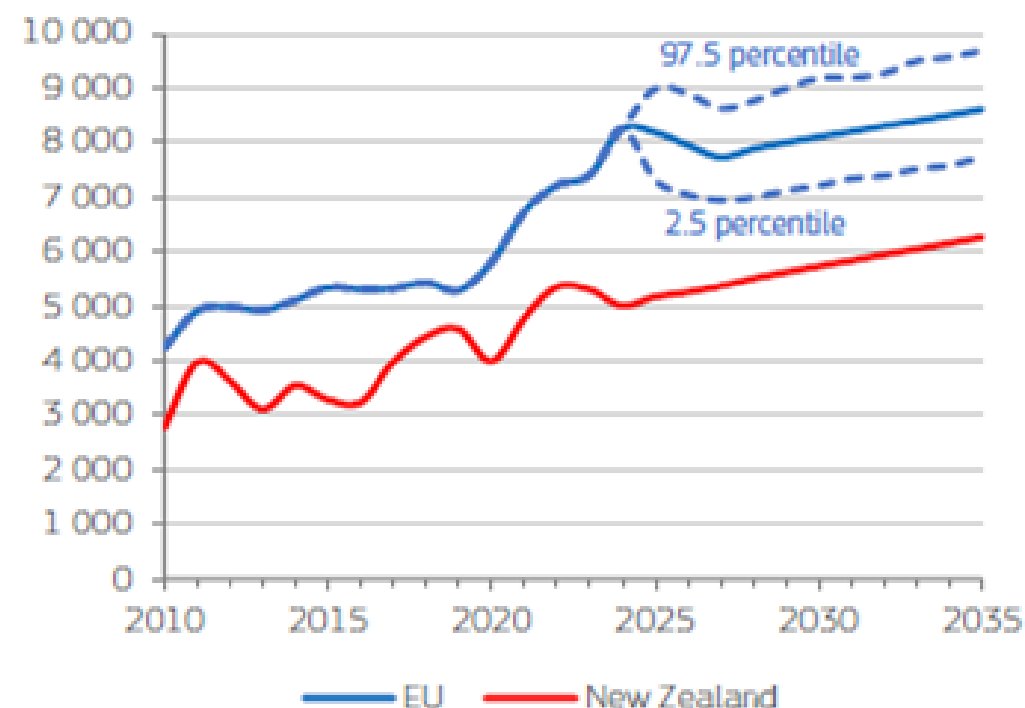

Lamba- ja kitsekasvatuse tulevik ELis

GRAPH 4.10 EU sheep and goat meat market balance (million t)

GRAPH 4.12 Sheep meat prices (EUR/t) and uncertainty range

Note: Production corresponds to gross indigenous production; trade includes live animals.

Tänapäevased murekohad

- Lammaste arvukus 42 847 looma
- Hundid jt kiskjate rünnakud ja nende suurenev populatsioon
- Looma kahjude kompenseerimismeetmete puudujäägid
- Vähenev aretustoetus
- *Brucella ovis*, lähenevad taudid ja haigused, puuduvad karjaterviseprogrammid olulistele turutõrkeid tekitavatele haigustele
- Planeeritav loomade transpordi määrus
- PTA ametnike puudus tapaeelsel ja järgsel kontrollil.

